

Ludwigbeka

Kiadja a 65.-gyalog ezred	A cs. és k. 65. gy. ezr.	A befolyt teljes összeg az ezred
Megejtenik minden hó 1-én és 15-én	tábori újsága	örvegy és árva alapját gyarapítja

A ROHAM.

Irta v. Möller Károly alezredes, ezredparancsnok.

A katonák lovagias párbaja a halállal a roham. Hisz nagyon sokan elmerültek már az Örökkévalóságba roham közben. A költő mindenestre a lelkesedést, az összecsapás zaját írná le, az ágyúk bömbölését, a haldoklók hörgését és az alkonyi pir festésével fejeznék be leírását, mely győzelmi babért fon az elesett hősök homloka köré. Ez mindenestre szép és eszményi, habár nem mindig igaz. Mások a rohamra menő ember mozdulatait analizálják, a „hurráh” lélektani megnyilatkozásait fejtegetik — legtöbbször azonban lőtávolságban — és belebotlanak a negyedik dimenzió kétes területére is. Nem céloz azonban, hogy ezeket a szép szövegeket halmozzam. A tények szilárd talaján állva a rohamnak nem a romantikus oldalait akarom megvilágítani, hanem azokról a feltevésekről akarok beszélni, amelyek eredményes rohamot biztosítanak.

Elsősorban természetesen a veleszületett bátorságra és jól nevelt szellemre van szükség. A magyar nemzet legnagyobb részében meg van ez a veleszületett bátorság, a szellemet azonban gondosan kell ápolni, mert nélkülül maga a bátorság nem

érvényesülhet, viszont a szellem a gyengébb szervezetet is sokszor feltűnő mértékben mintegy átsegíti a csata borzalmain, a bátorság ragyogó megnyilatkozásaira és kiváló vitézségre ösztönzi. Bizonyos, hogy a magyarok nemzeti büszkesége és hazaszeretete az ezred jó szellemének ápolását lényegesen elősegíti.

A bátorság és jó szellem sokszor vezetett már győzelemre minden kiképzés nélkül, azaz anélkül, hogy az ember a fegyver használatát és a harcászati formák ismeretét oktatás útján elsajátította volna. Azonban ezek a természetes harcosok legtöbbször súlyos veszteséget szenvednek, már pedig hiábavaló veszteségek elkerülése a mi fő kötelességünk.

A modern bevált eszköz, hogy hiábavaló veszteséget elkerüljünk s mégis eredményt érjünk el rohamcsapatok kiképzése. Ez a kiképzés abban áll, hogy minden század egy bizonyos számú rohamcsoportot kap, illetve képez ki. A kiválasztott bátor és ügyes emberek a támadásnál elől mennek, a század nagyobb része pedig tartalék gyanánt követi őket, hogy a rohamcsapat behatolását és áttörését kihasználja és megtartsa. Természetes, hogy

az ügyes és már ezért is könnyebben kitanítható emberek, akiknek szívük is helyén van és szívesen fognak ilyen vállalkozáshoz, csekély számuk dacára is könnyebben fognak győzni, mint az előbbi évek sűrű, nehézkes és a veszteségek által megrendített rajvonalai.

A század-rohamcsapatokon kívül ajánlatos még ezredeinket egy vadászszázad felállítására. Ennek az a feladata, hogy különösen vállalkozásokat hajtson végre, pl. hogy foglyokat ejtson, az előterepet átkutassa, felderítse. Az ezekben való jártasság magától értetődően külön kiképzést igényel. Nem kell külön hangsúlyoznom, hogy mily szép eredményeket mutathat fel ezredünk vadászszázada, amelyet én 1916. augusztusában ugyszólván a harcmezőn rögtönözve állítottam fel Diez főhadnagy parancsnoksága alatt. Azt sem kell külön kiemelnem, hogy mily nagy áldozatokat hozott hazájának ez a század, hiszen csak össze kell hasonlítani az 1917. januári létszámát a maival. Hogy ez a század sajátos hivatását eredményesen teljesítse és a pusztai bátorság csillogtatására törekedjék, szüksége, hogy az ilyen századot az állásban való állandó

tartózkodástól mentesítsék, bár a századnak ez a helyzete bizonyos irigységet támaszt.

A rohamcsapatok időnkénti összevonása roham-iskolákban hasonló okokból szintén szükséges, mert a századok ezen magvának továbbképzése az állásokban magában (pld. Stanislaunál) teljesen lehetetlen.

A stanislaui csata idején minden századnál volt négy fő rohamcsapat és ezek a borzasztó küzdelemben kitűnően beváltak. Az ő bátorságuknak és ügyességüknek nagy része van abban, hogy július 6. és 7-ikén az első és második zászlóaljnál behatolt oroszok egy szempillantás alatt árkaikból ki lettek verve. A rohamcsapatok a védelmi harcban a modern ezred gerincét alkotják.

A rohamcsapatok kiképzése nem olyan egyszerű. A rohamcsapat embere kell, hogy jó gránátdobó, pontos lövő és ügyes szuronyharcos legyen, jól tudjon ugrani, gyorsan mászni, értenie kell az akadályok átvágásához és robbantásához, az ellenséges gépfegyverek kezeléséhez stb. Mi Ludwig-bakák mindig talál-

tunk saját sorainkban elegendő számban ilyen embereket már azért is, mert értettünk hozzá, hogy a becsvágyat, mely az ezred szellemében gyökeredzik, ápoljuk. Remélem, hogy ez a jövőben is így lesz.

A rohamcsapatok kiképzése mellett a század többi részének fegyvelését sem szabad elhanyagolni. Ez a fegyvelés egyszerűbb lehet, mint a rohamcsapatoké, de mégis a győzelem egyetlen arkanumára kell támaszkodnia a rohamra és emellett a kiképzésre. Ennek annyira kell mennie, hogy minden egyes ember ha ellenségre talál még ha ezek föbben lennének is, a győzelmet abban keresse, hogy hurrával rohamra menjen, küzdjön kézigránáttal, szuronyal, puskatussal és ha kell fogaival is. Ez azonban nem megy magától. Ezt gondosan kell ápolni, nem lehet eléggé gyakran kölcsönös járőr-gyakorlatokkal, szuronyvivással stb. gyakorolni, hogy minden ember szilárd alapot nyerjen minden fegyverének használatában.

Ezt gyorsan ki lehet mondani és hamar le lehet írni. Hogy a

szavakat tetteké változtassuk, hosszú időt igényel sok nehézséget kell legyőzni, különösen a műszaki munkák sürgőssége az állóharcban kiképző tapasztalatlansága és sok ember ügyetlen sége késlelteti a cél megvalósítását. Nagy türelem kell hozzá még pedig lovagias türelem már azért is, mert durva ökölrel magát a szellemet ütnők agyon, ha az ártatlan, azonban nehézkes és szellemileg kissé csiszolatlan embereinket durvábban kezeljük. Fel kell inkább ébreszteni az emberekben az alvó tetterőt, hogy ezt a szellemet benne kifejlesszük. Mert éppen ez a szellem az, ami a rohamnak a kellő lendületet megadja, a roham maga pedig alapja a győzelemnek.

Szerezzünk örömet hozzátartozóinknak, küldjük el a „Ludwig-baká“-t a hatvanötösök tabori életének hű és szórakoztató krónikáát.

TÁRCA.

A szórakozott szabadságos.

I.

— Csakhogy már egyszer végrevalahára az én gazdám is hadnagy lett kiáltott fel örömeiben János, a titlár pucerból virkliche tisztiszolgává avanszált öreg legény, amikor tudomást szerzett gazdájának kinevezéséről.

Boldogan ugrándozott a fedezékben, előszedte a féltve rejtett zubbonyt, amelyen legalább egy éve fénylett a hadnagyi csillag, kiterítette a deszkából készült szék támfájára s egy jó ideig szóltanul, elragadtatva bámulta a mintaszerűen megadusztált kincstári zubbonyt. Azután odament a ládákhoz, sorra kiszedte belőle a többi zubbonyokat, hogy a szabó azokat is hadnaggyá léptesse elő, kipakolgatta a hónapokon át gyűjtögetett minden-

féle holmit, amit a várva-várt szabadságra halmozott fel Duma hadnagy hangyaszorgalommal. A ládák tartalmából valamelyik falusi krájlóros bőségesen berendezhetett volna egy új vegyeskereskedést korcsmával és trafikkkal egybekötve.

— Hát szó, ami szó, a hadnagyi sarzsi olcsóbb, mert stráf nem kell hozzá, de jobb.

Mialatt János ekkép mérlegelte az új rang előnyeit, melyet teljesen önzetlenül, mindig gazdája szempontjából tett vizsgálat tárgyává, örömtől sugárzó arccal rontott be Duma zászlós fedezékének ajtaján. Régi rangot jelző zubbonyát még künn levetette, odarohant a szekhez, amin új zubbonya várt türelmetlenül a beszentelésre, beledugta egyik ujját és a János nyakába borult. Mind a ketten könnyekig érzékenyülve, szóltanul néztek egymásra. Majd Duma hadnagy erőt vett magán, jót ütött János vállára és az örömtől elcsukló hangon mondotta

No most már János elvalaszt-hatatlanul az enyém vagy. János

szeméből egyre peregték a könnyek.

— Ne sirj János, örülj Jani, még ma megyünk szabadságra. Én megyek, te is jössz. Csomagolj össze mindent gondosan, de ne felejtőd el a tojásos ládákat sem, amit a trénnél hagytunk.

János már csomagolt is. Duma hadnagy pedig elővette kékítükrét s hosszasan elnézegette magát benne.

Nagyon tetszhetett magának, pedig még a legjobb akarat mellett sem lehetett a szép emberek közé sorozni. Hosszúka fejéből valóssággal előugrottak bozontos szemöldökei, égnek meredező tuskemény, megritkult hajszálai fakóvá tették erősen hátraugró homlokát. Bajuszának végei lekonyultan tapadtak ajka széleihez, mintha erőszakkal akarták volna meggátolni, hogy Duma hadnagy még erősebben kitársa a száját, amikor bántóan elrikácsolta az összefüggéstelen mondatokat. Azok közé a tartalékosok közé tartozott, akik a szolgálatban minden mások, csak

Három év.

Három éve mulott már, hogy az ezred azon a vérrel áztatott uton halad, ahol együtt terem a fényes dicsőség és keserű csapás, a siker és balszerencse. A hároméves háboru változó eseményeiből ragyogó sikereiből és fájdalmas balsikereiből egyaránt rész jutott ezredünknek, melyet a súlyos idők gyakran állítottak a legnehezebb megpróbáltatások elé, a három véres esztendő gyakran sodorták válságos helyzetekbe, amikből azonban mindig megújodottan került ki. A balsikerek felvillanyozták, a balsikerek nem törték meg. Megingathatatlan győzelmi hittel indult utnak és ez a győzelmi hit három év minden megpróbáltatása után is változatlan erővel él benne.

Tekintsük át ezt az utat!

A tábori ezred 1914. augusztus nyolcadikán indult el Munkácsról Stanoilovic ezredes parancsnoksága alatt négy zászlóaljjal, melynek vezetői Breuer alezredes, Schembra, Pagliarucci és Schaudy őrnagyok voltak. Przemyslnél állott meg velük a vonat, innen

katonák nem, szolgálaton kívül ellenben a legelőírásosabb ténylegeket is megszégyenítő szigorúsággal viselkednek. Persze ez olyan jól állt neki, mint a borjunak a nadrág. Roppant büszke volt a rangjára s hajlandó lett volna megfogadni annak az öreg fogatlan tréncocsinak tanácsát, aki azt ajánlotta neki, alkalmazzon éjjel villanylámpát a gallérjára, hogy a leg-sötétebb éjszakában is leszalutaljon mindenki előtte. János volt az egyedüli meghitt barátja, ő imádkozta el minden reggel ájtatosan egy teljes éven át: Uram, add meg a mindennapi kenyereinket és gazdámna a hadnagy csillagot.

Szentül meg volt győződve, hogy a kinevezéshez az ő mindennapos imádsága is hozzájárult s miközben a rengeteg sok holmit csomagolta, több ízben emelte a magasba hálálkodva imára kulcsolt kezeit:

Csak hogy már egyszer végre valahára az én gazdám is

gyalog vonultak északkeleti irányban Bucsowhoz. Itt tartózkodott ezredünk augusztus 20-ig, amikor is Oroszország felé vették útjukat. 25-én már átlépték az orosz határt s két napi menetelés után mely idő alatt 80–90 kilométernyi utat tettek meg — erősebb orosz járőrökkel találkoztak. Másnap reggel már kezdetét is vette az első ütközet Pukarczow és Hopkie között. Ebben az ütközetben sebesülten fogságba került Stanoilovic ezredes. Az orosz tulerő miatt Tomaszowig vonultak vissza, ahonnan a keretek kiegészítése után újból utnak indultak és Krasnik előtt az Auffenberg hadsereg kötelékében győzelmes ütközetet vívtak, majd hadosztály tartalékként Magierowhoz kerültek, ahol a fogságba jutott Stanoilovic ezredes számos ezredbelivel a fogságból kiszabadult. Időközben azonban az oroszok Lemberget megszállták, miért is ezredünknek is vissza kellett vonulnia. Szeptember 5-én érkeztek a Biala völgybe Ravaruska mellé, ahol a menetelő ezredet géppuska tűz fogadta. Ütközet fejlődött, amely 11-ikéig tartott megszakítás nél-

II.

Amikor a vonat a keleti pályaudvarra berobogott, Duma hadnagy agyonbeszélte utitársai boldogan menekültek előle. Valósággal köszönés nélkül hagyták a faképnél, mialatt ő Jánossal a rengeteg podgyász leadogatásán fáradozott.

Amerre néztek, amerre mentek, mindenütt a kellemetlenségek egész sorozata érte őket.

A két elő-ruhatár először a vilányos megálló mellé állott, hogy azon utazzanak be Duma hadnagy kilencedik kerületi legénylakására. Egy órai várakozás után a János beugrott a pótkocsiába, Duma hadnagy orra előtt ellenben elszaladt a kocsi, miközben a rohamozva tolakodó tömeggel veszekedett. A kalauznőtől alapos szidást faszolt ki, egy feltörekvő utas pedig megfélemlítő hátkelőintással adta tudtára, hogy a pesti villamos előtt nem lehet merőleges tenyérrel vagdosva „placc”-ot kiabálni.

Sok lotás-futás után a következő megállóhely mellett újra egyesültek

kül. Az oroszok köztudomás szerint — erre a szakaszra óriási erőket koncentráltak, miért is a több napos súlyos és veszteségteljes harcok után visszavonulásra kényszerültünk Tomaszowon keresztül Tarnow mellé.

Október negyedikén újabb parancs a San mellé szolgáltatta a hatvanötösöket. Rudnik mellett október 18-án felvettük a harcot, amely 22-ikéig folyt. A súlyos harcok befejeztével leváltottak bennünket s az ezred a truzai órházhoz került, ahol megfogyott száma miatt csak tábori őrszolgálatot látott el. Az általános helyzetre tekintettel november 4-én innen egész Krakóig vonultunk vissza s ettől északnyugatra Czernichow falunál újból megütköztünk az oroszokkal. Az ütközet kedvezően végződött. Nagyszámu fogoly, ágyú és gépfegyver-zsákmány pecsételte meg győzelmünket. A megvert orosz sereget üldözőbe vettük és Sorbián keresztül Kovaláig (Orosz-Lengyelország) követtük s itt állottunk november 12-ig. Felsőbb parancsra be kellett kapcsolódnunk az általános visszavonulásba, így kerültünk Krakó déli részébe. Bochniától 10 kilo-

a felbomlott kötelek. Duma hadnagy a futástól verejtékes homlokkal találkozott a villamosról leszállt szolgájával. A kalandos utat konflison folytatták.

Utjának eme részén meglepetéssel konstataha Duma hadnagy, hogy a konflis-kocsis még békeidőben alaposan elsajátította a ka tonai tudományoknak főképp zupás őrmesterek által kultivált ágazatát a káromkodást.

Legalább egy fél órai kölcsönös érvelésbe telt, amíg a felek a viteldijban megegyeztek.

Duma hadnagy megilletődve lépett be azon a kapun, amely előtt boldog civilkorában órák hosszat szokott gyönyörködni a telt holdvilág mosolygós ábrázatában, míg a házmesternek eszébe jutott a kaput kinyitni.

Szórakozottságában a lépcsőházból egyenesen a pincének tartott annyira megszokta már a földalatti lakásokat.

A házmester kormányzatban részes felesége nem ismerte fel a pince felé tartó jövevényben a régi

méternyire délre kerültünk ismét szembe az oroszokkal, akik a linanowai diadal következtében gyors visszavonulásra kényszerültek. Mi is részt vettünk az üldözésben. Csak december másodikán értük őket utól Oroszországban Vielka-Vies mellett. Nyolc napig itt állottunk, majd ismét utra keltünk és erőteljes meneteléssel Krako Bielitzen át Miechowice-Máléhoz kerültünk, ahol az oroszokat győzelmes csatában megvertük, több mint 2000 foglyot és nagyszámu hadianyagot ejtettünk zsákmányul és folytattuk az előnyomulást a Dunajecig, ahol leváltatván Simichowra érkezünk. Itt maradtunk állásban 1915. február 26-ikáig, amikor is parancsot kaptunk nyugat-Galiczia elhagyására.

Március 10-én vagoniroztunk ki Delatyn mellett és másnap Haraszynownál már ütközetbe kerültünk. Két napi súlyos harcban az ellenség előnyomulását megállítottuk és német lovasság támogatása mellett feltartóztattuk május 9-ikéig, amikor is az oroszok erős lüzérségi előkészítés után áttörték a frontot. Súlyos veszteségeket szenvedve Kolo-

meáig vonultunk vissza, melynek keleti részén állottunk június 6-ikáig.

Leváltás után Kolomea északnyugati oldalán támadásba mentünk át, az ellenséget megvertük, üldözöbe vettük, Niezwickáig kergettük, ahol lovasságával ismét szembe fordult velünk Ujból levertek és súlyos veszteséget szenvedve Podwerbceig vonultunk vissza a Dnyeszter mellé. Az itteni ütközet győzedelmesen fejeződött be. Számos foglyot ejtettünk, közöttük négy tisztet s a megvert ellenséget Piotrowig kergettük.

Június 26-ikán újból leváltottak bennünket és Dolina falun át a Dnyeszter tulsó oldalára vonultunk. Augusztus 27-én Kosmiercyn mellett ütközetre került a sor. Két nap mulva az oroszok visszavonultak Skomorochy faluig a Sztrypa mellé. Itt állottunk szeptember 2-ikáig, amikor is az oroszok elhagyták állásaikat. Üldözöbe vettük és Jagielnicánál értük őket utól. Szeptember 9-én az oroszok fölünk balra áttörték, az egész hadosztály visszavonulásra kényszerült Beremiany faluig, ahol kisebb csatározások fejlődtek.

Október 12-én megtámadtuk az oroszokat, hogy elvonjuk figyelmét a Buczacz mellett folyamatba tett áttörő hadműveleteinkről. Burakowkáig nyomultunk előre, ahol véres megütközés után újból a Beremiany melletti állásainkba vonultunk, majd tartalékba kerültünk. Dulibiban állomásoztunk november 30-áig s innen a przedmicrcei Stellungba mentünk.

1916. június 7-én a nagy tömegekkel végrehajtott Bruszilow-offenzíva nyomás alatt súlyos és veszteségteljes ütközetek közben a Porchowa melletti csata után Koropiecz faluhoz értünk. Hat napig tartalékban állottunk, majd a Boryszka patak mellett állást foglaltunk. Július 4-én balra fölünk az oroszok áttörték s így kerültünk a Koropiecz patakhoz. Egyik zászlóaljunk Blosche alezredes vezetésével részt vett július 28–30-ig a véres welesniowi csatában.

Közben vette át Möller Károly vezérkari alezredes az ezred parancsnokságot Kraumann Ede ezredestől.

Augusztus 8-án leváltatván három órán át tartó rezerva után Dobromysl mellett ütközetbe ke-

ismerőst s a podgyászok tömegéből hordárt sejtett, a mellélcépsőre utasította. Csak mikor Duma hadnagy ismét feljött a lépcsőházban, ismerte fel benne a ház legjellegzetesebb lakóját, bocsánatot kért tőle a sértésért, bár neheztelésének adott kifejezést, hogy Duma hadnagy a tágas pincét rókaluknak titulálta s azt kérdezte, hogy biztos-e a ház.

— Hát hogyan lenne biztosítva, csak hogy nem a Gránátnál, hanem a Generálnál világosította fel a házmesterné szeretettel.

Azután leemelte podgyászának egy részét és felkísérte Duma hadnagyot kéthavonként szellőztetett legénylakásába, ahol minden a helyén volt, ahogyan azt Duma hadnagy két évvel ezelőtt hagyta. János odaállt gazdája elé, aki nem csupán megszokásból, hanem a fárasztó utazástól is elnyomva bevettette magát ágyába. Szó nélkül lehuzta róla a zubbonyt és a csizmát, ahogyan a fedezekben szokta. A művelet befejeztekor Duma hadnagy jóízűen horkolt, János pedig

halk léptekkel kivonult az előszobába, de az ajtónál még egyszer egy pillantást vetett sokat szenvedett gazdjára, aki csak hogy már egyszer végre valahára hadnagy lett.

III.

Aki azt hiszi, hogy Duma hadnagy szabadsága nyugodtan és békében telt el, tévedésben van, mert Duma hadnagnak egy pernyi nyugta sem volt. Alig hogy tudomást szereztek ismerősei — akik mindkét nemből szép számban rekrutálódtak hazaérkezteről, csoportostul kerestek fel lakásán, a kávéházban, étteremben, orfeumban és mindenütt, ahová a lábát betette. Mindeniknek volt valami igénye. A takarékosan gyűjtögetett spóresz-borok, snapszok, cigaretták egy-két nap alatt elfogytak, egyik ismerőse elkunyerálta tőle cipőjéről a talpat, a másik kabátjából a bélést, a harmadik fehérneműjének számát apasztotta.

Lili, a kedves nőismerőse elkönyörögte egyik zubbonyát, hogy

bluzt csináltasson belőle, egyik unokahuga pedig mantlijáért indított akciót, hogy téli kosztümöt varrasson belőle. Hátizsákjából vázszoncipőt alakítottatott magának annak a cégnek könyvelőnője, ahol Duma hadnagy békében tevékenykedett, barna brótzakjából nyári kalap készült egy belvárosi kalapüzletben, derékszijából cipőkerget hasítottak, bajnétjából pedig konyhakést készítettett egyik nagynénje.

Szabadságának harmadik napján Duma hadnagy egészen levetkőzve állhatott volna, ha nem ragaszkodik görcsösen utolsó ruhadarabjaihoz. A negyedik napon már mentegedőznie kellett volt főnöke előtt, hogy oly anasszul érkezett szabadságra két évi távollét után, pedig lett volna elegendő pénze, hogy egy tisztességes öltözetet készíttessen magának. Hiába állította, hogy ismerősei fosztották meg legjobb ruhadarabjaitól, főnöke állhatatosan ragaszkodott abbeli első megállapításához, hogy Duma még mindig a régi lump.

— Ilyen körülmények között

rültünk s a nizniowi hídfő védelmezésénél csapataink derekasan viselkedtek. Jeziorko és Krymidowon át Delejow mellett állást foglaltunk. Kisebb-nagyobb előtéri csatározások után aug. 27-én került sor az első nagyobb ütközetre, mikor is az oroszok jobbra tőlünk áttörtek s behatoltak állásaink egy részébe. Győzelmes ellentámadással állásainkat visszavettük és csekély erővel védelmeztük 31-ikéig, amikor a nyolc órás pergőtűzzel bevezetett hatalmas tömeg-támadások a hős védőket állásaik feladására kényszerítették. Csak lépésről-lépésre engedünk teret az oroszoknak, akiknek ereje a Meducha-Bolszowce és a lysa-gorai ütközetekben ugyancsak felmorzsolódott.

Szeptember 9-ikén a Nara-jowka alsó folyásánál leváltottak heinünkét és szeptember 18-án már a posieci állásokban állottunk Stanislaw előtt. Az emésztő állasharcok következtében dec. 23-án tartalékba kerültünk s febr. 28-ig Bryn és környékén folytak az ezred ujjaalakítására és kiképzésére irányuló műveletek. Három év alatt ez az idő volt az egyedüli tartalékunk nevezhető fázis

az ezred háborús történetében. Még is volt az eredménye, mert a jamnicai állások talpig katonákat követeltek. Ezekben az állásokban tartózkodtunk hat hétig, küzdve nemcsak az ellenség gyilkoló eszközeivel, hanem a tavaszi olvadás testet-leket ölö nehézségeivel. A súlyos fáradalmak után újból tartalékba kerültünk, majd az ezred egy része május 27-én, többi része pedig június 22-én elfoglalta ismét a jamnicai állásokat, amit július nyolcadikáig védelmeztünk. Az ezt követő események ismereteseek.

A stanislawi nagy harcok után a román hadszíntérre vezényelték ezredünket s a háború negyedik évfordulóján már az erdélyi háttáron vívtak nehéz és eredményes harcokat a hatvanötösök.

Véres és súlyos ütközetek alkotják és határolják a Ludwig-bakák három háborús esztendejét.

A három év felemelő és le-sújtó mozzanatai azt bizonyítják, hogy crönket megtörni, a győzelemben való hitünket és jövőnkben való bizodalunkat meg-ingatni nem lehet!

Garas Nándor, hadnagy.

Őfelsége születésnapja.

Unnep a fronton. —

Szokatlan fényvel és bensőséges ünnepléssel ülte meg ezredünk Őfelsége születésnapjának harmincadik évfordulóját. Ez volt az első alkalom, amikor katonáink rajongó szeretete és alattvalói hódolata királyuk és legfőbb haduruk iránt hivatalosan is megnyilatkozhatott. Őfelsége uralkodásának első évében bölcs uralkodói belátástól és nemes emberi érzéstől ösztönzött ténykedéseivel annyira megnyerte katonáinak és alattvalóinak ragaszkodó szeretetét, hogy az ünnep fényéhez a szívek melegsége és a szeretetnek fényugárai szolgáltatják a díszet és ékességet és nem a külszínes, benső átérzést nélkülöző ceremonialis alakítások. Az ünnepség közvetlen bensősége és nemes egyszerűsége teljesen méltó volt dicső uralkodónk, hadurunk közszeretettel övezett alakjához, aki minden uralkodói fény és pompa mellett is maga a megtetsesült egyszerűség és közvetlenség.

A szent-misével bevezetett ünnepség az ezredparancsnokság

— mondotta nem valami nagy kitatásai lehetnek a jövőre nézve. Mártirium volt élete. Neki kellett Jánosnak együtt a trafikok előtt ögyelegnie, hogy néhány cigarettához hozzájusson, nem annyira a maga, mint tolakodó és követelőző ismerősei számára, akik ki-nozták és gyötörték a harctéri spó-resz faszültéért. Neki kellett a kávébolt előtt udvarolni a rendőrnek, hogy engedje be soronkívül egy negyed kiló kávéért, mert Lillije ragaszkodott a harctéri kávéhoz.

A sarki boltosnak már a János bakkancsat ígerte oda egy fél kiló cukorért, mert a nenije gyötörte a frontrol hozott cukorért. Még a saját hőrért is le kellett volna huzatnia, a lábatalpát lenyesetnie, hogy kielégítse ismerőseinek hő és talp igényeit.

Ha beült a kávéházba feketéje mellé, azzal bosszantották, hogy kevés a kitüntetése,

— Hiszen ilyen hosszú idő alatt még idehaza is több vitézségi szalagos kitüntetést szerezhetné volna

vetette szemére a felmentett cegvezető.

Egyszer ebéd közben Lillijével óhajtott beszélni. Leemelte a kagylót és azt hívén, hogy most is a harctéren van, ahol a nevek alatt szokás felhívni, elkezdett az étteremben hangosan belekrabálni a készülékbe

Halló! Hallo! Korsó kettő!

A pikolló pár pillanat múlva két korsó sört tett az asztalára, ő pedig tovább kialtozott, amíg végre jelentkezett a központ.

Központ!

Milyen központ?

— Központ!

Bőr, szőr, hus, csont!

központ? Hallo! Hallo! Atok-központ!

A központban azt hitték, hogy örültem van dolguk, összekötöttek a mentőkkel, ahonnan rögtön egy küldöttség ment erete az étterembe, szó nélkül lefogta és bevitte az elmeagyógyintézetbe. Itt folyton azt hangoztatta, hogy egészséges és inkább önként kimegy előbb a harctérre, mire ön és közveszélyesnek

nyilvánították és magányos zárkába csukták, ahonnan csak úgy tudott megszabadulni, hogy az ápolókat egy-egy sportcigarettával megvesztegette.

Nyolc nap telt el már a szabadságából, elhatározta tehát, hogy me-nekül kegyetlenül üldöző ismerősei elől. Elutazik nagybácsijához egy eldugott faluba, hogy hátralevő szabadságot zavartalanul tölthesse el.

Szórakozottságában azonban a front felé menő vonatra ült s csak akkor vette észre tévedését, amikor Csicsó állomáson a kalauz felkeltette és figyelmeztette, hogy a végállomásra érkeztek.

Duma hadnagy egy d rabszig gondolkodott, majd sürgőnyt menesztett János után, ő pedig elment a trénehz és ott töltötte el hátralevő szabadságát.

Amikor szabadsága letelt, pontosan és szabályszerűen lejelentkezett a parancsnokságnál

— Jelentem alazattal berukkol-tam a szabadságról.

Garas.

allomáshelyre közelebb létesített tábori kápolna körül folyt le. Delelőtt 9 órakor állott fel Diez főhadnagy vadászszázada, a Fodor főhadnagy vezetése alatt kivonult műszaki csapat, egy fél zászlóalj ezredünkhöz beosztott honvédség Almássy dr. főhadnagy parancsnoksága alatt, összes tábori és géppuskás századaink s egyéb osztagaink küldöttsége, a tisztikar nagy részével élükön Wisinger alezredes és Tóth őrnagy zászlóaljparancsnokokkal. Az ünnepélyen megjelent Markovics ezredes dandárparancsnok Fésüs főhadnagy segédtisztjének kíséretében. A dandárparancsnok és Möller alezredes ezredparancsnok megérkeztek Secharz kapitány által vezényelt katonai tiszteletadás után Buttykay János róm. kath. tábori lelkész zenés misét celebrált a Klicka karmester által vezényelt ezredzenekarunk közreműködésével, majd tartalmas beszédben méltatta a nap jelentőségét. Az ünnepi beszédet Kovács Dezső ezredünk református tábori lelkésze tartotta és költői lendületre emelkedett szavakban mutatta ki királyunk alkodói és emberi erényeit, katonái és alattvalói boldogulásáért mindent elkövet s mint győztes önmagát győzte le, amikor ellenségeinknek nagylelkűen békét ajánlott. Ha ellenségeink makacssága — mondotta a sóvárgott hékét nem is hozta még meg számunkra, királyunk fenkölt gondolkodása biztosítékot nyújt nekünk, hogy a becsületes béke egy pillanattig sem fog rajta mulni, amikor arra lehetőség kínálkozik. A formai beszéd nagy hatással volt a hallgatóságra.

A himnuszok hangjai után Möller alezredes a kitüntetett tiszteket és legénységet dekorálta s díszmenet zárta be az ünnepséget.

Délben díszbéd volt az ezredparancsnokság által építettett és es ez alkalomra szépen feldíszített tiszti-étkezdében, ahol Markovics ezredes dandárparancsnok, Hansel százados és Fésüs András főhadnagy is megjelent.

Möller alezredes az alábbi pohárköszöntőt tartotta Őfelségére.

„Első ízben ünnepeljük most legfőbb hadurunk születésnapját

s már ezért is különösen ünnepélyes kell hogy legyen számunkra. De előttünk, Ludwig-bakák előtt még más szempontok is lebegnek, amelyek bennünket arra indítanak, hogy különös bensőséggel, különös szívélyességgel ünnepeljük ezt az alkalmat. Károly ő császári és apostoli királyi felség ismételen meglátogatta az ezredet, megtisztelt bennünket, egy csapásra megnyerte mindnyájunk szívét, mi ujjongó örömmel fogadtuk őt. Amikor a Ludwig-bakák a stanislai csatában egyik támadást a másik után vertek vissza, Ő felsége az ezrednek ismét örömet szerzett, amennyiben legfelső távirati elismerésével hennünket ritka és irigvelt megtiszteltetésben részesített. Bizonyos, hogy nem érdemeltekre pazarolta kegyét! A hatvanötödik gyalogezred ma, királyunk születésnapján határozottan megfogadja, hogy a legnehezebb napokban sem fog ingadozni, nem fog engedni és az ő tetterős fejedelmének főrekvéseit, amelyek szinte szokatlan és töretlen utakon haladnak minden erejével támogatni fogja.

A mi lovagias uralkodóink éljen!"

Beszédenek befejeztével átnyújtotta Markovics ezredesnek a tisztikar által adományozott ezred-fokost, mit dandárparancsnokunk hálas szavakkal köszönt meg. Az ebéd tartama alatt ezredzenekarunk hangversenyezett és cigány muzsika hangjai mellett a késő délutáni órákig emelkedett hangulatban maradtak együtt tisztjeink.

Őfelsége születésnapja alkalmából uralkodóink legfelső elhatározása folytán legénységünk öt napi külön zsoldban és ezredparancsnokságunk rendelkezése folytán szeretetadományokban részesült.

(G.)

Gyarapítsuk ezredünk özveggy

— és árva-alapját! —

Ludwig-bakák az Isonzón.

Vasszeges bakkancsok főzöszekrények hegyi felszerelés a harmincadik menetzászlóaljnak!

Azt rebesgetik, hogy az Isonzófrontra megyünk . . . És valóban! Itt az indulás ideje . . . A mozdony nem a mi szeretett otthonunk irányában áll, nem visz bennünket festvéreink felé, akik Galiciában védelmezik szülőházánkat. A sors elszakított bennünket családunktól. Hűtlen ellenség ellen vonulunk, hadd érezze meg ő is a derék Ludwig bakák öklét és hadd jusson eszébe, hogy Gustozánál egyszer már belekóstolt a mi főztünkbe! Ilyen a Ludwig baka! Magába fojtja fájdalmát és keserűségét, hogy el kell szakadnia testvéreitől, átszellemülve éljent kiált a királyra és hazára, a tüzes paripa nagyot pöfög és elbogar a távoli messzeségbe.

A pótzászlóalj tisztikarának jókívánatai kísérik, akik bucsuzásra jöttek élükön Ebner ezredessel. Ameddig szemünk ellát, vágyakozva nézünk kendőt lobogató drága hozzátartozóink után, akik megédesítették hazánkban utolsó perceinket

Fájó szívvel gondolunk a nőkre, akik gyöngéd kezekkel virágot tűztek a sapkánkra és a könny csillog szemekben, amikor szerencsés viszontlátást kívánnak.

Egyre kisebbedik visszahagyott kedveseink alakja . . . már eljutunk a Szamos hidjára . . . Ennek is bucsut intünk . . .

Átszeljük Magyarországot és mindenütt büszkén hangoztatjuk, hogy Ludwig bakák vagyunk!

Budapesten át valósággal diadalut . . . Még tovább megyünk. Elhagyjuk a magyar határt is. Ajkunkon felcsendül a himnusz. Honvagy fogja el lelkünket, amikor megpillantjuk az osztrák vonatvezetőket.

Öt napi fárasztó ut után kiszállunk. Völgykatlanba érünk . . . Köröskörül hóval borított hegyek szegélyezik.

Elborul a szívünk, amikor ezt az alföldi szemeknek szokatlan

látványt szemléljük. De erőt veszünk magunkon, mert egy Ludwig bakának minden akadályt le kell győznie s az ezred jó szellemét fenn kell tartania! Hisz minél nagyobb a veszély, annál hűszkébbek vagyunk arra, hogy Isten segítségével ezeket a veszélyeket leküzdjük.

Ez a szellem volt bátorságunk forrása, ebből meritettünk bizalmat a jövőre és erős volt meggyőződésünk, hogy a Ludwig bakak dicsőségét az Isonzónál is fenn fogjuk tartani.

Ez a dicsőség hamarabb ért bennünket, mintsem gondoltuk! Habár nem a mi érdemünk volt, de a Galiciában küzdő Ludwig bakák és Möller alezredes dicsőségéből jutott reánk is néhány fény sugar.

A stanislaui csatában testvéreink oly kitartással harcoltak, amilyenre csak a hazáját rajongással szerető Ludwig baka képes. Bár soraik közül a halál hekatombákat rendezett, ércfalukon mégis megtört az ellenség rohamhulláma, véres fejjel zudultak vissza a vörös hordák és akkor a hatvanötös bakák dicsőségéről és hősiességéről zengett az egész ország. Nem volt ezután ember a hazában, aki a Ludwig bakákat ne ismerte volna. A messzi távolba is eljutottak a bereg, szabolcs és zempléni fiuk híre; kehlünk dagadt az önérettől, szívünk erősebben lüktetett és a mennydörgésnél is hatalmasabban hangzott kiáltásunk „Éljen a haza, a király és Möller apánk!” Ezzel a kiáltással adóztunk az ezred dicsőségének.

A lelkesedés után bánatosak és szomorúak voltak a tekintetek. Fájt a szívünk, hogy testvéreink szerencsések voltak és hőstetteket hajtottak végre, mi pedig nem vehettünk részt az ő dicső műveleteikben. Folyton ajkunkon rebegett a fohász, vajha visszakerülhetnénk újból a mi vitéz ezredünk kötelekébe.

Imánk meghallgatásra talált! Hiszen van nekünk egy atyánk, aki számon tartja az ő gyermekeit és ép úgy szeret bennünket, mint azokat a testvéreinket, akik ép most bizonyították be az ő kiválóságukat.

Möller alezredes volt ez a mi

apánk s őt kértük meg levélileg, — mit a különítmény összes tisztjei aláírtak a legénység nevében is — hasson oda, hogy visszakerülhessünk ezredünkhöz.

Atyai jóindulattal fogadta levelünket a mi szeretett ezredparancsnokunk és meghallgatta kívánságunkat. Kivitte, hogy miniket, akiket katonás hűséggel, de fájdalmas szívvel másféle irányítottak visszahelyezzenek az ezredhez, hogy azzal együtt egy ellenség ellen küzdjünk.

Leghőbb óhajunk ment így teljesedésbe.

Adja Isten, hogy szeretett ezredparancsnokunk örömet leljen bennünk és új hőstettekre vezéreljen bennünket. Csendes imával fordulunk az Urhoz és kérjük, hogy mi is gyarapíthassuk vitéz ezredünk hírnevét!

Seehars Guido,

kapitány.

Ujabb harcainkból.

Alig érkezünk meg súlyos harcaink után a román hadszínterre s alig volt időnk megbarátkozni az őserdőkkel és meredek sziklával, máris megindult a régi symphonia: az ágyú, akna és kézigránát artikulálatlan danája.

Eleinte furcsán éreztük magunkat a meredek sziklákon, de mint mindenkor, itt is hamar megtaláltuk az egyedüli helyes utat — a győzelemhez!

Miért van olyan jó kedve kendnek János bátyám?

Hát te még nem tudod ecsém?!

Nem én semmit!

— Diez főhadnagy ur vezetésével megtámadjuk azt a szemközti levő vakondtúrást és estére

a manyikuláns már oda hozza a jó öreg fassungot!

Ragogy a szemük, lángol az egész lényük, mint a nemes papriacé, melyet erős marokkal kell féken tartani, hogy ki ne törjön!

A belénk oltott szellem, a magyar vér, kellő vezetés mellett, a háboru negyedik évében ép oly lelkesedéssel küzd a szent ügyért, mint a háboru első napjaiban!

Meredek hegy állott velünk szemben, hétszeres akadályokkal, a tetején kemény ellenfél, gépfegyverekkel és aknavetőkkel.

Hat kilométerre vagyunk a hártól és nem birunk előre menni, ha ezt a támaszpontot el nem foglaljuk.

De hál' Istennek a Ludwig baka előtt semmi sem lehetetlen!

Az ezred szemefénye, Diez főhadnagy, egyik legkiválóbb tisztunkkal Thanhoffer Lajos hadnaggal szervezi kisdét csapatát a támadásra.

Megszólalnak Szirmay zászlós aknavetői és ezek fedezete alatt megy előre Bányai zászlós csapata az orosz akadályok felrobantására.

Möller és Wisinger alezredesek a legrészletesebben kidolgozták a tervet, hogy lehetőleg veszteség nélkül érjük el a célt!

De ember tervez és a robantó anyag — nem akar robanni! Fennt — mint később kiderült — egy muszka kapitány (kiváló tiszt) maga lövi gépfegyverével előretörő embereinket, akik Fejes őrmester vezetésével a legnagyobb gépfegyvertűzben neki rohannak a muszka drótnak és a hétszeres drótot pusztá kézzel szakítják szét.

Az orosz tiszt még lö — de egyszerre csak suhog a háta megett egy jó öreg Mannlicher és derék kapitányunk arra eszmél, hogy embereivel és gépeivel egyetemben szállítják az ezredparancsnokágunkhoz.

Kijelentette, hogy sohasem fogták volna el, ha érthetetlen módon hátba nem támadják!

Nem gondolhatott arra, hogy Möller és Wisinger alezredes dolgozta ki a tervet és Diez főhadnagy Ludwig bakákkal hajtott végre.

A mi drága Wisinger apánk, amikor jelentést kapott, hogy a csucsof elfoglaltuk, nem az eredmény után érdeklődött, hanem, hogy mennyi veszteségünk volt!

Csak az embereim életére vigyázzatok fiuk, mert ez a leg-szentebb előttem!

De vigyáztunk is! Gyönyörű sikerünk és a balszerencse mellett, hogy a robbantás nem sikerült, mindössze 12 könnyű sebsültet veszítettünk.

Háromszoros ellentámadást próbált meg a muszka, de a Ludwig baka kemény falat és mindannyiszor beletörött a hicskája. Diez és Thanhoffer nem engedett egy tapodtat sem! Thanhoffer Lajos két súlyos lövést kapott és nemes lelke elköltözött közülünk!

Várnak rád drága Lajosunk a Ludwig bakáid, akiket feltámadáskor ismét furulyázva fogsz rohamra vezetni! Az ezredünk babérkoszorújához számos aranylevelet fiztél, dicső emléked örökké szent lesz előttünk!

János bácsi tömi a pipáját az elfoglalt csucson és egykedvűen magyarázza a „kedves ecsém”-nek

— Lásd emigyen kell sturmolni! Az ember megfogja a vékonyabbik végét a Mannlichernek és úgy nyom oda a muszka sógor fejére, nehogy megsántuljék!

Immár elértük a határt, mire e sorok nyomdafestéket látnak, talán már át is léptük, kergetve magunk előtt a muszka fajzatot, megtisztítva tőlük gyönyörű országot és újabb leveleket fűzünk a Ludwig bakák győzelmi babérkoszorújához!

Teljes a csend. Atölel az őserdő komor setéjje. Embereink pokrócaikba burkolva pihennek, az őrsők feszülten figyelve kémlelik az erdő sűrűjét.

Az öreg baka erősen magához szorítja második feleségét, legjobb barátját, megtöltött, szuronyos puskáját!

Kemény Tibor,
hadnagy.

ITTHON

Itt nem dörögnek ágyuk, nem harsannak hurrak,
Nem csattog a bajnét, nem hullanak hullák.
Forrón tűz le a nap, kacagnak az ajkak,
Nem érzik a kinját kinti bunak-bajnak.

Mosolygós, nevetős minden lánynak arca,
Nem gondolnak másra, csak szerelmi harcra.
Csókvirágot szednek, nap minden szakában
Vad mámor nótázik a halk éjszakában.

Asszonyoknak teste, forró tüzes szeme,
Nem vonaglik lázban, nincsen könnyel tele!
Szikráznak, vajudnak, ölelésre vágnak.
Cifra muzsikánál duhajul nótáznak.

Megdöbbenve állunk, akik hazatértünk,
Hát ezért tusakodtunk, ezért folyt a vérünk?
Győztesen repültünk csatáról csatára,
Hogy majd visszajöjjünk szüzi tiszta nászra.

S fátyolos estéken álmodozva, vágyva
Oh hogy sóvárogtunk a harangzugásra,
Fehér menyasszonyra, forró égő csókra,
Nincs itt sehol semmi, csak letört hervadt rózsza.

Tán a futó felhők suhogó ködszárnya
Vad vérszapot hozott a hazai tájra?
S irtózat lázától gyönyört és aranyat
Keres ma mindenki, aki itthon maradt?

Hát csak gyűjtsétek a kincset, fehér palotákat!
Dorbézoljátok át a bűnös éjszakákat.
Csillogjon, ragyogjon az asszony, az élet!
Ujjongjon, daloljon aki itthon élhet!

De vigyázzatok! Űt még egyszer békére az óra
És hazajövünk a nagy leszámolóra.
Feleletet kérünk ezernyi kérdésre,
És folyhat még mi folyik, ott kint annyi éve!

Miskolc, 1917. augusztus hó.

Lebovics Sándor,
zászlós.

* A titok nyitja. Mindenki csodálkozott azon, hogy derék vadászszázadunk szokatlanul sűrű egymásutánban szállította be a muszka foglyokat és egyéb hadianyagot. Úgy ment minden, mint a karikacsapás. Csak megrendelt — mondjuk a hadtestparancsnokság a vacsorához néhány muszka foglyot s a vadászszázad pontosan szállított. Eláruljuk, hogy mi volt ennek a pontos munkának az oka. Sokan észrevehették, hogy az utóbbi időben Diez főhadnagy és a vadászszázad többi tisztjei milyen elviselt sapkában és nadrágban jártak. A derék legénység már restelte a dolgot és elhatározta, hogy tisztjeit felszereli. Pénze azonban nem volt s az az egyetlen mód kínálkozott a pénzcsináláshoz, hogy foglyok szállítására vállalkoznak, amely a foglyok számához mért pénzbeli jutalommal járt. A vállalat egész szépen jövedelmezett s ily módon lassanként új sapka és nadrág diszlett a vadászszázad tisztjein. Most már csak az a kérdés izgat: mi lett volna Diez főhadnaggal, ha nem sikerül az üzlet? Nem lett volna egyetlen rendes ruhadarabja s ki ismerte volna meg a sarzsiját?

* Kártérítési per. A magyar kir. államvasutak igazgatósága furcsa kártérítési pert akasztott Petrik hadnagy, századparancsnoki gondokkal terhelt nyakába. Egy bőrből készült ülés árának megtérítését követeli azon a címen, hogy Petrik hadnagy a bőr ülést sarkantyujával feltépte, mert állítólag alvás közben nem vetette le. Érdeklődtünk az ügy fejleményei felől és azt az értesítést nyertük, hogy Petrik hadnagy vonakodik kártérítési kötelezettségének eleget tenni és a kereseti állításokat tagadásba

veszi. Felperes ügyvédje azonban szakértői szemle megtartását kérte Petrik hadnagy lábaira vonatkozóan, amelyeken állítása szerint a sarkantyuk nyomai ma is megtalálhatók. Érthető érdeklődéssel várjuk a furcsa ügy kimenetelét.

* Kinos névcsere. Nem kell mondanunk, mindanki tudja, hogy László Árpád főhadnagy az összes különleges harci tudományok tudora holdog családapa lett e napokban. Eddig a dolog rendjén van László főhadnagra nézve — aki holdogan járja most a napsütéses földi tereket és ránk vonatkozóan is, akik eleget tettünk gratulálási kötelezettségünknek. A baj ott következett be, hogy a harctéri távirat nem jelölte meg pontosan a családapa keresztnévét, már pedig nálunk két László főhadnagy van, a tényleges családapán kívül a nőtlen László Ede főhadnagy élmezésünk ügyes és rokon szentes vezetője. A távirat megérkeztekor hogy — hogy nem, miért és mi okból majdnem mindenki az Ede főhadnagnak gratulált családi örömeihez. A sok gratulálás után már maga is kezdte hinni, hogy nőtlen volta ellenére családapa lett, amikor egy telefonista ügyessége megoldotta a gordiusi csomót és világosságot derített a kényes ügyre. A családi örömeiket tudató sürgönynek ugyanis folytatása is volt következő tartalommal

Gázmaszkák holnap kifaszolhatók.

15. I. D.

Ezek után mindenki, — még Ede főhadnagy előtt is világos lett a helyzet, mert az Árpád főhadnagy ezredünk gáz-tisztje s a sürgöny gáz és családi része egyaránt reá vonatkozott.

* Két hihetetlen hír. Vajthó főhadnagyt, a kedves Tüdő belmunkatársat, Ófelsege születésnapja alkalmából rendezett diszében biztatni kellett, hogy borát elfogyassza Kabáczy hadnagy, a tábori ezred legnépszerűbb tisztjeinek egyike a minap két szivarvéget elajándékozott.

— g. n. —

Tabori strófák.

Sulyos probléma.

Egy őrmester volt a trénnél
Finomabb volt vajnál, krémmél.
Lapunk kedves Szerkesztője
Igen sokszor kapott tőle
Jó ötletet, viccet, tréfát,
Mesét és százféle témát
Aztán jöttek sulyos harcok
Gond árnyékolt sok-sok arcot.
Ők sem látták egymást, csupán
A rémes nagy csaták után.
Akkor Szerkesztőnk egy este
Az őrmestert felkereste.
Megkérdezte halkán ötlet,
Van-e valami jó ötlet?
S felelt az kis szünet után:
Ötlet, ily nagy harcok után?

Propaganda

Propaganda Offiziernek
Keresnek most nagyban
Olyan embert, aki jártas
Fényes szónoklatban.

En nem értem, mért kell ahhoz
Jó szónoknak lenni,
Nézetem szerint egy rosszal
többre lehet menni.

Rossz szónok kell, természetes!
Ez csak tisztá munka!
Mert a rossztól menekülve
Fut majd el a muszka!

Jó ötlet

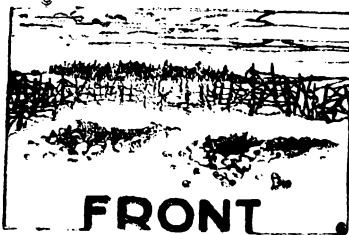
Kinéz János a decknngbol
S figyeli a muszkát.
Látja, azok földet hánynak,
Letéve a puskát

Kérdi tőle a komája
Od' át mit csinálnak?
Felel János egykedvűen:
Most ép földet hánynak.

A muszkáknál gondolja ez —
Rosszúl élmeznek,
Mert ha földet hánynak, akkor
Vajjon mit ehetnek?!

Szikár.

— — —

Megint beledobtak

valamit otthon a vita eddig is halomra gyűlt anyagába és most azon főprengnek és gondolkodnak, azt latolgatják és mérlegelik, vajjon vitézségi érem-e a bronz érem, avagy csak egyszerű emlékérem. A vélemények megoszlanak s miután egyéb dolog nincs elhallatszanak naponként a pro és kontra érvek. Mert hát ez kétségkívül nagyon fontos dolog. De ne hogy azt higgyék, hogy a szegény haka számára, aki életveszélyben szerzett érdemet a kiténtetésre, hanem a tonfoskodó statisztikus szempontjából, mert hát ettől függ, hogy kap-e a baka választófogót, ha esetleg nem talál meghalni és hazajön egyszer. Hát csak azt mondhatom, akik azt erősítgetik, hogy a bronz érem csupán emlékérem és arra sem teszi viselőjét érdemessé, hogy egy egyszerű szavazatot leadhasson, az jöjjön és szerezzen magának egy ilyen bronz emlékéremet. Biztosra veszem, ha sikerülne megszereznie, ő lesz az első, aki legjobban kardoskodik majd amellett, hogy adják meg ezt, vagy amazt a jogot a bronz érmeseknek. Nem lehet és nem is szabad a kiténtetések között olyan éles határvonalakat vonni, hogy azokból túl nagy előnyt avagy túl nagy hátrányt származtassunk tulajdonosaikra. Egyformán szenved valamennyi és nem szabad előidézni azt az állapotot, hogy a bronzérmeseknek szegyenkeznük keljen „emlék-érmével” a kis ezüstös előtt. Nagyon jól tudjuk, hogy sokan viselnek mellükön olyan bronz érmét, melyet nagyobb kockázattal és nagyobb szenvedések árán szereztek meg, mint sokan a kis, vagy nagy ezüstöt: Nem volna-e hát a legnagyobb méltánytalanság, ha ezeket hátrébe szorítanók s attól

a kis eszményi valamitől, egy egyszerű polgár-jog gyakorlásától megfosztanók csupán azért, mert bár életüket kockára tették a hazaért, de nem sikerült olyan hőstettet veghez vinniök, amit ezüst, vagy arany éremmel jutalmaznak?

H I R E K.

Mária Terézia rend József főhercegnek. Őfelsége születésnapja alkalmából a Mária Terézia rend parancsnoki keresztjével tüntette ki József főherceg vezérezredes arcvonalparancsnokot. József főherceg a magyar katonák hálványozott atyjának, a legendás hírű hadvezérnek arcvonalán küzd a mi ezredünk is s legmagasabb királyi kiténtetése ezért hennünket különös örömmel és büszkeséggel tölt el.

Hadtestparancsnokunk elöléptetése. Ő cs. és apostoli kir. Felsője augusztus elsejével gyalogsági tábornokká nevezte ki lovag **Lütgendorf Kasimír** altábornagyot, a hatvanötösök hadtestparancsnokát

Vezénylés. **Tóth Kálmán** ornaqu, aki rövid idő alatt ezredünkkel nagy népszerűsége tett szert visszatér csapattestéhez, a cs. és kir. 82-ik gyalogezredhez. Az általa vezetett zászlóalját **Fassinger Adolf** kapitány veszi át, aki a múlt telen sebesülten távozott el a tábori ezredtől.

Az augusztusi előléptetések során kapitányja lépett elő **Seeharz Guidó** és **Opatrný Károly** főhadnagy. **Seeharz kapitány** jelenleg is a harctéren van s közszereletnek örvend. Főhadnaggyá lépett elő **Schön Géza** hadnagy. Tartalékos főhadnaggyokká: **Vajthó Tivadar**, **Pártos Rucólf**, **Onody Béla dr.**, **Holovacsko Kornél**, **Szóbel Izidor**, **Abkarovics Károly**, **Gottesmann Samuel**, **Téglássy Béla**, **Herédy Béla**, **Walter Gyula**, **Makay Barnabás** és **Gál Gyula dr.** tart. hadnaggyok. Közülök csak **Vajthó** és **Makay** főhadnagy van ezidőszertint a harctéren. **Vajthó** főhadnaggyot nem kell bemutatnunk, amennyiben már több ízben megemlékeztünk róla, ugys mint kötelességtudó tisztünkről és lapunk belmunkatársáról. **Makay**

főhadnaggyról hasonlóképp több ízben beszégtünk már, hogy egyike ezredünk legvitézebb és legnépszerűbb tisztjeinek s ez alkalommal csak azt tesszük hozzá, hogy ő az első főhadnagy, aki 1914-ben még mint önkéntes káplár került ki a harcterre. — **Tartalékos hadnaggyokká** léptek elő: **Gyárfás Miksa dr.**, **Fenyvessy László**, **Polgár Jenő**, **Tom-bóri Béla**, **Neuwelt Miklós**, **Szobonya Lajos**, **Kovács Gábor**, **Szirmay István**, **Grünwald Nándor**, **Vass István**, **Kirsch Sándor**, **Krudy Gyula** és **Pertzián István** zászlósok. Közülök **Fenyvessy** hadnagy az első géppuskás-századnál teljesít szolgálatot, **Polgár** hadnagy a vadászszázad géppuskás osztagának parancsnoka, **Neuwelt** hadnagy az Isonzo-frontról érkezett egyik század szakaszparancsnoka, **Kovács** hadnagy a vadászszázadnál, — **Szirmay** hadnagy a különleges harcászati csoportnál működik, **Grünwald** hadnagy lapunk szerkesztője (**Garas**), **Vass** hadnagy pedig a műszaki csapathoz van beosztva. A kinevezetteket ezredparancsnokságunk napi-parancsban üdvözölte a tábori ezred tisztikarának nevében. **Augusztus 20-ikán** **Szent István** napján ezredparancsnokságunk ünnepi ebédet rendezett az ujonnan kinevezett tiszttek tiszteletére, akikre **Möller** alezredes tartott pohárköszöntőt. Az előléptetett tiszttek nevében **Seeharz kapitány** választott **Möller** alezredesre poharát üritve.

Kinevezés. Ezredparancsnokságunk tart. zászlósokká nevezte ki **Fenyő Ernő** és **Lenhorn Imre** hadapródjelölteket.

Tiszttek beosztása. A tábori ezredhez kiegészítő csoporttal bevonult tisztjeink alábbi beosztást nyertek **Seeharz Guidó** kapitány géppuskás-előadó és kiképzésvezető, **Almássy Antal dr.** főhadnagy a hetedik, **Bogdán Sándor** hadnagy a nyolcadik század parancsnoka. Szakaszparancsnokaik **Modrich Sándor** hadnagy és **Kovács György** zászlós.

— **Hadfy altábornagy kinevezése.** Őfelsége livnói Hadfy Imre altábornagyot, a hatvanötösök volt hadtestparancsnokát gyalogsági tábornokká nevezte ki.

— **Hir orosz fogságból.** Eröss János zászlós, aki első ízben szerzett ezredünk kötelékében arany vitézségi érmet és még két évvel ezelőtt orosz fogságba került hirt adott magáról az Uszty-Szinolszki fogolytáborból, ahol „kellő” felügyelet alatt tartják, mivel Krasnojarski fogoly táborból ahol eddig internálva volt négy ízben tett szokási kísérletet. Bizonyára vannak még ezredünkönél néhányan, akik emlékeznek vitéz zászlósnkra.

Zita-kórház. Hadosztályunk kebelében gyűjtés indult meg Ófelsége Zita királynéról elnevezendő kórház létesítésére. A nemes célú gyűjtésre felhívjuk olvasóink figyelmét.

— **Betegén eltávozott:** Albrecht Ernő kapitány, Berszán Benjámin főhadnagy és Rundensteiner János zászlós.

Kitüntetés a halál után. Ófelsége a hadiékítményes 3-ik osztályu katonai érdemkereszttel tüntette ki **Fenyő** András hadnagyot, aki a jazlowieci harcokban hősi halált halt.

— **A választójogosok összeírása.** Most folyik az ezred tisztí és altisztí karának, a vitézségi érmesek és csapatkeresztsek összeírása, hogy ezeknek az adatoknak nyomán a választói jogra igényjogosultak statisztikája összeállítható legyen.

— **A Károly csapat-kereszt.** Az augusztus 17-iki napiparancs közölte a Károly-csapat kereszt viselésére jogosultak névsorát. Sajnos az érmek még miúdig késnek.

— **Hadosztály rohamtanfolyam.** A 15-ik gyaloghadosztály egy rohamtanfolyamot szervezett, melynek vezetőjévé és parancsnokává Möller Károly alezredest jelölte ki. A tanfolyam több ágazatra oszlik. A gránátdobás oktatója László Árpád főhadnagy, a rohamcsapatokat pedig Diez főhadnagy képezi ki. Hogy a modern hadviselésben e tanfolyamoknak minő nagy fontossága van, felesleges kiemelnünk.

— **Szent-István napja.** Augusztus 20-án ünnepi istentisztelet keretében ülte meg ezredünk

Szent-István király napját. Az ünnepi misét és beszédet Buttikay János, kath. tábortestvér tartotta. Beszédében első királyunk működésének jelentőségét fejtegette a magyarság fennmaradása szempontjából. Dekorálás és diszmenet zárta be az ünnepséget.

— **Fényképezés az árvaalap javára.** Ezredparancsnokság legújabb rendelkezése értelmében az ezred minden tagja készíthet fényképfelvételeket az ezred fényképészenél, ha egy bizonyos összeget az özvegy és árva alap javára lefizet. A fényképek ára mérsékelten van megállapítva s így mindenkinek módjában van ily úton is hozzájárulni árva alapunk gyarapításához.

A munka szállások. Legutóbbi előnyomulásunk alkalmával módunk nyílt megállapítani a különbséget a mi és a muszka szállások között. Az összehasonlítás a muszkaék rovására ment, mert bizony szállásaik olyan primitívek, piszkosak és bűzösek, hogy még közelükbe is alig lehet menni, nemhogy lakni lehessen hennők. Egy orosz zaszlólparancsnokság is elbujhat legegyszerűbb legénységi szállásunk előtt.

— **Az aranyérmesek.** Ófelsége nagylelkű rendelkezése folytán az arany vitézségi érmes katonákat kivonják a vonal-szolgálatból és frontmögötti szolgálatra fogják őket beosztani. A rendelet abból a nemes felfogásból indul ki, hogy az arany vitézségi érmeseknek gyakran becsületből is kell vállalkozniok erejüket meghaladó feladatokra s így sokan elpusztulnak. Ezredünknek ez idő szerint három aranyérmes tagja van: Harmath Sándor hadnagy, Krupla Lajos tisztihelyettes és Klein Fülöp őrmester.

— **Belitzky hadnagy utóda.** Ertesülésünk szerint a harmadik hadsereg rohamzászlóaljának géppuskás századához a kaluszi harcokban hősi halált halt Belitzky Árpád hadnagy helyére Löcherer Béla ugyancsak hatvanötös hadnagyot vezényelték, aki legutóbb sebesülten került el az ezredtől.

— **Kik kerültek Stanislaunál fogságba?** Ezredparancsnokságunkhoz érkezett értesítés alapján módunkban áll közölni a stanislai csatában fogságba került tisztjeink névsorát. Egy fogságból megszökött géppuskás ordonanc ugyanis elvezette a harmadik hadsereg rohamzászlóaljához vezényelt Löcherer Béla hadnagyot fogságba került tisztjeink átvonuló szállására, amelynek falára a fogoly tisztjek sajátkezűleg felírták nevüket. Löcherer hadnagy maga olvasta az aláírásokat s így az értesítés **feltétlenül megbízható.** Alább adjuk a teljes névsort:

Keilwerth Bochal Lajos kapitány, **Keul** János, **Ehmann** Gyula, **Zselénszky** Vilmos főhadnagyok, **dr. Munk** Arthur főorvos, **Wolf** Lajos, **Rajtik** Miklós, **Eichler** Sámuel, **Kálmánczy** Ernő, **Wawriák** Simon, **Schmidt** és **Hrabár** Gyula hadnagyok, **Trócsányi** György, **Trizna**, **Stein**, **Ruhmann** Kornél, **Falusi**, **Czربول**, **Várady** István, **Zsindely**, **Szegő**, **Goertz**, **dr. Spiegel** Sándor és **Fialkowszky** zászlósok. **Dembitz**, **Lipován** István, **Szabados** Árpád, **Schweiger** Jakab, **Müller**, **Ilka** és **Szojka** hadapródjelöltek. — **Sztrazsovecz** Artur őrnagy és **Toman** Lajos hadnagy könnyű sebesüléssel.

— **Bankett századköltegen.** A vadászszázad egyik különben vitéz közlegényét ezredparancsnokságunk váratlanul örvezetővé léptette elő. Az új sarzsit megünneplendő elhatározta a vitéz örvezető, hogy bankettel rendez, amelyre a század összes altisztjei hivatalosak lennének. Banketthez azonban legalább is hus és bor kell a kenyéren kívül. Bor az inkább akadt, de a hus beszerzése nagy gondokat okozott az ünneplendőnek. Vegre mentő ötlete támadt s a vadászszázad kis rókájának segítségével valamelyik csujes udvarból elcsent egy libát. Ez még csak hagyján! De a vitézünk tovább ment, mert az elcsórt libát a csujes fazekába akarta megfőzni. Ezt már nem tudta a csujes elviselni és az új örvezetőt ingó dolog szándékos elcipelese címén — feljelentette, minek folytán a vadászszázad volt kénytelen 30 koronát

leszurkolni a liba ára fejében. Ennyibe került a századnak egy új őrvezető. (A vitéz őrvezető azóta már elesett.)

A propaganda rum. Ma már minden csapatestnél van egy úgynevezett propaganda tisztt, akinek nincs egyéb dolga, mint propagálni az ellenség között, értesíteni őket a legújabb eseményekről, (amikről saját parancsnokságaik nem igen tudatják őket) megtudakolni egyet-mást tőlük és hát mondjuk meg őszintén átcsalogatni őket táborunkba. Erre a célra sok mindenféle eszköz áll a propaganda tisztt rendelkezésére s ezek között mint leghatásosabb, egy rummal telt korsó.

Aminap is kiállt a propaganda tisztt egy magaslatra és szocsóvén keresztül elkezdte fujni a régi nótát:

muszi, muszi gyere ki
rummocska vár ide ki.

Elénekelte egyszer, elénekelte kétszer és nem tudom hányszor, amíg a muszkák végre mutatkozni kezdtek. A tisztt felkapta a korsót, hogy a rumot átutalja a muszikkak, de a korsó már üres volt. Mialatt énekelgett, bakáink szép lassan kiidögáltak. Azóta nagyon panaszkodik a propaganda tisztt, hogy a hatvanötösöknél nem lehet propagandát csinálni, mert elisszák a rumot és nagyon erősen lövöldöznek.

— **Szökés az orosz fogságból.** Balázs József cs. és kir 65. gyalogezredbeli közember 1914. év végén a galíciai harcokban orosz fogságba került. Több hónapi keserves hurcoltatás után Szibériába szállították, hol az irkuczki kormányzóság egyik fogolytáborába internálták. Innen megelőtt két hónappal sikerült megszöknie és gyalogszerrel, orosz ruhában bujdosva szerencsésen elérte az osztrák határt. Jelentkezett az első katonai parancsnokságnál, honnan elküldték Szatmárra a pótzászlóalj parancsnoksághoz. A pótzászlóalj nagy örömmel fogadták Balázst, kinek szerencsés visszajöttéről a zászlóalj legénységét parancsbau értesítették. Balázst a hosszú ut fáradalmi alig törték meg.

Bocsánat, hogy megjöttem — Beköszöntő. —

Ne ráncold időnek előtte szigoru redőkbe homlokod ó nyájas olvasó mert korántsem valamelyes újvi keményseprő-felköszöntővel leszen az alábbiakban dolgod.

Ó, vannak ennél kellemetlenebb tengkörülmények is.

No de hát a falusi bíróság módjára tartunk egy kis illedelmes rendet az események tömkelegében

Ennek a beköszöntőnek eredete az időtől datálódik, amikor én egy szép felhőtlen augusztusi nap reggelén kaderemtől azt a szerfelett megtisztelő ajánlatot kaptam, hogy miután ideköttem a svaromlenniában egy epen nekem való hely megüresedett, nem volnék-e hajlandó azt igen sürgösen betölteni.

Módfelett meg voltam tisztelve. Azt nagyon bölcsen tudja rólam mindenki, hogy bizonyos esetekben igenis szoktam önként jelentkezni.

Hogy egyebet ne emlülsek, igen előkelő tanuim vannak rá, hogy például legutóbb is a *frontról való hazamenetelre* minden külső erőszak nélküli szabad elhatározásomból önként jelentkeztem.

No jó, de az ember hagyjon néha mást is érvényesülni. Ez okból tehát három hónapi gondolkodási időt kértem pillanatnyi ügyeim rendezésére. A három hónapot nagy meglepetésemre nem kaptam meg, ellenben minden gondolkodás nélkül villámgyorsan beleraktak harminchatod magammal az obligóba.

Éz az obligó pedig nem volt más, mint egy a modern kényelem minden pazar raffiniájával berendezett nyitott marhakocsi. Ellenben fedele az nem volt. Az oldaldeszkara szép lapidaris betűkkel nyomban kirajzolták: „*Militärisches Eilgut.*”

Mi a menkö lehet az, morfondiroztam magamban.

No hisz megállj koma, ertem en a német szót, rajtam ugyan nem fogsz ki.

„*Militärisches*” no ez alighanem én vagyok. „*Gut*” világos,

hogy hizelegni akar egy kicsit. „*Eil*” ezt meg minden német oskolás tudja, hogy az „*Eile mit Weile*”-ből egy kis darab.

Teljesen meg voltam elégedve. De más okokból is. Hét álló napig tartott ugyanis az utam különböző gyöngyörúségek közepe.

Ezen röpke idő alatt ahány alés fel-, oldal- és mellékvágány, szakasz valamint tolatási határral a vasuti szakértelem megáldotta ezt a herces szép hazát, azt különös tekintettel sietős utamra, mind végig sétáltatták velem.

Még értelmesebben beszélve, löbbet tolatam mint nem. Denikve egy helyütt emlékeztem szerint Reszege Piskolt Darócon — az egyik al-mellékvágányra ép egy teljes napra udvariisan félretolatván, egy testvér marhakocsin nagy ámulatomra a következő felirást fedeztem fel: „*Militärisches Eilgut.*” A különbség csak abban állott, hogy ez a kocsi fedett is, különb is volt az engémnél.

Hm, úgy látom ebben is valami bajtárs utazik itt, nekem tisztelegnem kell. Belebuvok a térkép és gukkelrel tarkított marschadjustierungomba és döngö léptekkel megindulok.

A testvér-kocsi ajtajánál egy tájdalmas bögés fogad. Elhagyott engem is a birkatürelem s megdühödten orditozni kezdtem. Még érzékenyebb bögés volt a válasz. Látván, hogy itt piszkos konkurenciáról van szó s a versenyben alighanem alul maradok, néma megvetéssel elrohantam. Meg azután mi a fészkes fenének rendezünk ml itt ennek a hitvány fészeknek szerenádot?

További utam folyamán azután a különböző vészmadarakat kellett elhessegetnem.

Az ezredelpusztult. Menázszi helyett minden nap „*Sturm — Hurra!*” — ujságolták.

Meg voltam rendülve. Közben mind vészesebb közelségben morgott hozzánk olykor-olykor idővözetlet egy-egy öreg ágyu.

Majd újabb hírnök jó és pihegye szól

— Ezredünk nehéz, véres ütközetben!!! Hadnagy ur! Nagy szükség van önre! Az égre siessen!

Megsimogattam szomorú tekintetemmel békésen szunnyadó építményeimet. Szegénykék! Milyen fiatalon felavatnak titeket.

A Regimentskommandó közéletében már várt rám a magas Stáb Tilzer, Weinberg és László főhadnagy bajtársak képviselőiben.

Mindannyiuk szemében ott lobogott a nemes felgerjedés fiatalos harci tüze. Elszántan ugrotak elélem:

— Gyorsan Tüdő az Istenért gyorsan! Rettenő szükség van rád!

Én is méltónak akartam hozzájuk mutatkozni. Hogyne, mikor talán rajtam függ egész Európa szeme. Harsányan vezényeltem

— Fiúk! Bajonett auf!

Ekkor mint egy mesebeli kobold, egy kis mitugrász hadnagy penderült imponáló elszántsággal elélem.

Rémülten ismertem fel benne az apró Garast, a Ludwig baka szerkesztőjét. Hah, hová jutottam! Árulás?!

A kis kobold gyilkos nyugalmommal szegezte nekem a — kérdést:

— Hadnagy ur! Holnap nyomják a „Ludwig bakát“, hol a kézirat?? s a stábeli összes szemek topáz ragyogással villogtak vészesen felém.

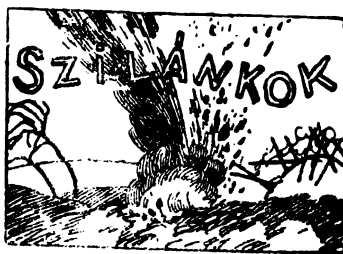
Elementáris erővel tört ki belőlem a jogos önvédelem hangos bánata:

Eh, mit prozai, hitvány kézirat, amikor én ölni akarok. Hun a muszka, mi a direkcio?

Akkor négyen nekem estek és — *visszatarolták.*

Nagy szerencséjére a muszkának — de még nagyobb fájdalomra a Ludwig baka olvasójának.

Tüdő.

§ **A szimuláns.** Egy rendkívül ügyes, alaposan begyakorlott, megrögzött szimulánst hoztak a hílsplaccra. Végtagjai vonaglottak, egész testében reszketett és szólni nem birt. A tünetek mérgezésre engedtek következtetni. Azonnal tovább szállították a legközelebbi egészségügyi intézetbe, ahol gombamérgezést konstataáltak s gyomormosást alkalmaztak. A gummicso és a beleeresztett néhány liter víz borzasztóan kihozta sodrából a beteget, intett, hadonászott, beszélni szeretett volna, de a gummicso nem engedte. A művelet vége felé az orvos észrevette a beteg próbálkozásait, kihuzta a gummicsovet szájából. Ebben a pillanatban a beteg ruganyosan felugrott

— Ne bántson doktor ur — hiszen gránát nyomásom van.

§ **A vigasztalhatatlan.** Egy öreg negyvenesztendős baka minden áron ragaszkodott ahhoz, hogy járörbe mehessen, Utközben négy kisebb gránátszilánk érte a szeme körül. A vér becsurgott szeméibe és nem merte kinyitni. Elkéseredve sóhajtott fel az öreg

— Jaj teremtom én sem látom meg többé drága életem párját.

Hadnagy parancsnoka csitította és vigasztalta, hogy nem lesz semmi baja a szemének, épen úgy fog rajta látni, mint azelőtt, hazamegy majd és meglátja élete párját is.

— Dehogy láthatom, dehogy láthatom vitéz hadnagy ur, hiszen már két évvel ezelőtt meghót szegényke .

§ **Különös kívánság.** Vendégszerető székely községben állomásozott az ezred. Néhány tisztünk vígan letelepedett a hidkarfájára s holdogan szivta a friss erdélyi levegőt. Néhány pillanat alatt egész sereggyerkőc vette körül őket s az egyik rajkó kedélyesen simogatta a hadnagy lábászárát. A becézést meghálálándó a hadnagy egy két fillérest adott a gyerkőcnek, aki egy darabig elnézegette a pénzdarabot, majd felágoskodó kis keze elérte a hadnagy mellét, amit egy csomó érem díszített, rámutatott épen a nagyezüstre, visszaadta a kétfillérest és így szólt:

— Inkább ezt a fityegőset tessék nekem adni, katona bácsi.

§ **Most már tudja.** A román frontra vonulásunk előtt szigorú parancs érkezett, hogy a sapkákról le kell szedni az ezredszámot s utközben senkinek semminemű felvilágosítást nem szabad adni az ezred kiletére vonatkozóan. Egy nagyobb magyar állomáson rengeteg bámulója akadt a felvirágozott vonatnak. A bámulók meg is kérdezik bakáinkat:

— Hányasok maguk?

Harminc és felesek — volt a csattanó felvilágosítás.

§ **Rém-vicc.** Két tiszt bebeszélget.

Tudod barátom van nekem egy önbortváló készülékem.

Miért nem tegezed?

Terjesszük a Ludwig-bakát ismerőseink és hozzátartozóink körében!

Kitüntetések.

Nagy ezüst éremmel lett kitüntetve másodizben Soltész József tiszthelyettes.

Nagy ezüst éremmel: Klein Adolf, Bányai Kálmán, Fenyvesi László, Szirmai István, Vass István zászlósok, Hamara András, Zajác Péter, Weinfeld Arnold őrmesterek, Soós János, Smolniczky József szakaszvezetők, Koródy Károly káplár, Fejes János őrmester.

Kis ezüst éremmel másodizben: Ondocsko Béla, Riczu Ferenc őrm., Nagy Sándor, Moskovits Zoltán, Balajthy Károly káplárok, Boch Ferenc, Wisinger János, Schwartz Arnold szakaszvezetők, Molnár Ferenc és Orosz József őrzetők.

Kis ezüst éremmel: Kovács Gábor hadnagy, Burghardt László zászlós, Friedrich Béla törzsőrm., Erdős Aladár, Róth József, Ferenci Menyhért őrmesterek, Lung Miklós, Lenhorn Imre önk. őrmesterek, Weinberger József, Tancos János, Boch Ferenc, Spitz Pál, Neubauer Mátyas szakaszvezetők, Hudl Lázár, Sonnenfeld Sándor önk. szak. vezetők, Orosz János kápl., Karmánóczy Ferenc, Seres Benjamin, Fischer András (elesett), Szabó Lajos, Lichtmann Lajos, Pokol Bálint szvk., Zemplényi Zoltán őrm., Czékmany István, Sesztina János szvk. G. Tóth József, Veréb István, Czine Ferenc, Rác Lajos, Koczka István, Biró Antal, Koleszár János, Angyal János, Tökés József, Imre Béla, Berecz Miklós, Ungvári Gusztáv, Török János, Lang János, Taksár András, Feldmann Ferenc káplárok, Petronyák Lajos, Béres Béni, Kálmán József, Gulovics Gyula, Tuscher Ödön, Uselmann Mátyas, Ferencz József, Bencs Mihály, Cserebes Sándor (elesett), Barkaszi Menyhért, Apfeldörfer Izsák (elesett), Moravcsék Péter, Kohn Hermann, Falicskó Gyula (elesett), Magyar András, Oravec Mihály, Reskó Mihály őrzetők, Kaszab Ferenc, Borsós Sándor, Szabó Mihály, Molnár László, Tanyi Gusztáv, Bényei János, Puskas István (elesett), Sera Dániel, Kőrösi János, Zager József, Czeglédi István, Berta János, Janó Kálmán, Nagy Imre, Bálint József (elesett), Czwickel La-

jos kápl., Homok József őrv. (elesett), Titicskó János őrv., Czibalmos János kápl., Klein József és Bagdi János szvk., Petrakovics Elemér kpl., Kosik István őrv., Göczi Mátyas, Gliba János (el.), Kertély András (el.). Krampanszky Jenő (el.), Sváb János (el.), Kajtár Árpád (el.), Pozsga Joachim (el.) és Szmutko József gyalogosok, Szőke János, Skeverka János őrv., Turánszky Kálmán gyal., Fehérvári Ferenc önk kápl., Ember Rudolf hadpj. Sebe Imre káplár.

M. G. rovat.

A kézigépfegyverek. Vajthó Tivadar géppuskás főhadnagy a múlt hó második felében egy kézigépfegyveres osztaggal bevonult a tábori ezredhez. A kézi gépfegyver kezelésére géppuskás tisztjeink közül többen fognak ki képezettni.

— **Géppuskásainkról.** A stanislai csatáról írott hosszabb beszámolómban részletesen megemlékeztünk arról a bámulatra méltó teljesítményről, amit géppuskásaink műveltek. Nem kisebb csodatlatot váltott ki belőlünk az a munka, amit a legutóbbi hegyi harcokban végeztek, leküzdvé a terep minden nehezességét. Géppuskás tisztjeink derekassága biztosítékot nyújt nekünk arra nézve, hogy minden körülmények között és mindenkor az eddigiekhez méltó szerepléssel fogják megvalósítani azokat a reményeket, amit géppuskás századainkba vetettünk. Géppuskás századaink ez idő szerint következőkép oszlanak meg: Géppuskás-előadó: Seeharz Guido kapitány. Első század parancsnoka Panek Viktor, másodikiké: Frank Rudolf főhadnagy. A kézi-gépfegyveres századot Vajthó Tivadar főhadnagy, a vadászszázad géppuskás osztagát Polgár Jenő hadnagy vezeti.

— **A géppuskások Thanhofer emlékenél.** Géppuskásaink gyönyörű kerítéssel vették körül Thanhofer hadnagnak a legvitte-zeb géppuskás tisztnek sírját. Panek főhadnagy pedig művésziesen kidolgozott kezéből leírati tablat készítettett sírkeresztjére.

Az otthon.

— Hírek szűkebb hazánkból. —

Mi ujság Szatmáron? A pótzászlóalj tisztjeinek egy része üdül, más része szabadságon van, vagy felülvizsgálatra megy Üdülési szabadságon vannak Hegedüs Sándor (Korytnicza) és Berán Nándor (Bártla) főhadnagyok, Keresztessy Sándor hadnagy. Zimmermann Andor szanitész hadnagy a 7. hadsereghez vezényeltetett. Ujabbán bevonultak a pótzászlóaljhoz: Pártos Rudolf dr. és Walther Gyula főhadnagyok, Körtvélyessy Pál, Martin Roland hadnagyok, dr. Nyiri Zoltán zászlós. A legnagyobb új-ság azonban az, hogy Glockner Rudolf kapitány, a pótzászlóalj derék segédtisztje, e napokban felülvizsgálatra került és harctéri szolgálata alkalmasnak nyilvánított. Glockner századosnak különben már régi vágya, hogy a tábori ezredhez kerüljön, csak alkalmas helyettesre vár, hogy az ügyeket rendben átadhassa.

Munkács a hatvanötösökért. Munkácson legutóbb a Máv fűtőházi-főkműhely géplakatosai jötekonyocélú mulatságot rendeztek a hatvanötösök özvegyei javára, amely 335 koronát eredményezett alap-punknak. Értesülésünk szerint a református egyház hasonló céllal rendez a legközelebbi jövőben mulatságot.

Dr. Nagy Ferenc. Miskolc város országos nevű polgármestere államtitkári minőségben az Országos közlemezési hivatal alelnöki székebe került s egyben Miskolc város főispánjává nevezte ki Ófelsége. Ő fogja vezetni a városok ellátásának ügyét azzal a szakavatott hozzáértéssel, amellyel eddig Miskolc város élmezési ügyeit intézte. Kinevezésének híre bennünket is örömmel tölt el, amennyiben dr. Nagy Ferenc több ízben tanúságot tett a hatvanötösök iránti figyelmes-ségéről.

Választás Nyiregyházán. Bizonyára érdekelni fogja szabolcai bakáinkat, hogy Nyiregyháza városa egyhangulag képviselőjévé választotta Fényes Lászlót, Az Est ki-
való munkatársát, akinek személyében méltó képviselője akadt a szabolcsi bakáknak.

Ezredünk özvegy és árva-alapja lassan, de egyre gyarapodik. Nagyobb összeghez jutott hozzá alapunk Gallent Emil hadosztály intendáns főnök révén, aki a hadosztály markotányos üzletének tiszta jövedelméből 1050 koronát juttatott pénztárunknak. Egyéb-ként csak a megszokott kisebb adományok folynak be, ezek is legnagyobbbrészt saját ezredbeli-ektől.

Ujabb adományok :

Ludwig-baka kiadóhivatala 500 K, László Arpád főhadnagy 100 K, Rosenzweig Arnold hadnagy 100 K, Seeharz Guido kapitány 50 K, dr. Fehér Lajos önk. 50 K, Tóth Kálmán őrnagy 20 K, Grünwald Nándor hadnagy 30 K, dr. Katscher Róbert hadnagy 20 K, Simo Zoltán hadnagy 20 K, Bodor Anna Dalnok 4 K, Bányai Lenke Balatonboglár 5 K, Gavallér János Kisvarsány 6 K, Stein Mihályné Nagybecskerek 3 K, Soor Lenke Tisza-ujlak 5 K, Vályi József Budapest 20 K, Inczédy Lajosné Szarvas 5 K, Szartory Stefánia Budapest 5 K, Lendvai Antal Keszthely 3 K, Überacker Ernő kapitány, Kassa 20 K, Stahl Gézáné Budapest 10 K, Vajthó Tivadar főhadnagy 20 K, Kovács Gabi hadnagy 30 K, Polgár Jenő hadnagy 30 K, Szirmay István hadnagy 20 K, Fenyvessy László 20 K, Lenhorn Imre zászlós 30 K, Fenyő Ernő zászlós 30 K, Hunyady Teréz grófnő, Urmény 100 K, Thám Géza, Szarvasháza 10 K, F. Vilma Budapest 20 K, Flaszter Etus Mátészalka 5 K, Kohn Henriette Buj 3 K. Ezen gyűjtésünk összege: 1294.— K.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Cs. és kir. tábori posta 618.

Többeknek. Régi számok beszerzése iránt intézkedtünk. Az első és tizenötödik szám összes példányai elfogytak. T. Médi. Tudomásul vettük, hogy a második zászlóalj szakácsai a „győzni fogunk” jelszó mintájára „főzni fogunk” jelszót választották. De jól is főznek, hogy a legények győzzenek.

L. Á. Parturiunt montes nascitur ridiculusmus pártoskodnak a hegyek és ridikült muszáj szülniök. He he he! D. G. Önnálló töprengéseinek itt szoritunk helyet: Vajjon hogyan szerezhethém meg a Mária Terézia rend nagykeresztjét a kardokkal és legalább egy pánittal. K. A. manipuláns. Rechnungsunteroffizier jó fordítását a napokban hallottuk: Eszerint számlaaltiszt, M. E. hadnagy.

Kedves „doktor” ur ön harmath-cseppeket ajánl fogfájás ellen? Honnan szedte tudományát? — D. M. Látja milyen borzasztó peche van. Egyszer utazik el nagy-nehezen egy napra s éppen akkor pezsgős nap van. — K. D. Humoreszkből kiragadjuk a következő részletet: Ez a vicc már agyra megy s rögtön ágyra megy, nekem ugyanis egyre megy. Nem tudná folytatni? K. I. Ez a tisztünk felkiáltása a disztribúción, hogy „több pecsenyét mint potpurrit” nem önmre vonatkozott. — W. H. fh. Hogy megalapítja Munk dr. a kis „Ludwig-bakát” még nem tudjuk. Häemgē. Valóban léteznek már kézigépfegyverek. Nemsokára lábi-gépfegyverek is lesznek, azokat a kéznélküliek fogják kezelni. Egyébként a kézigépfegyverről készített vicceivel strájlolja be a Fidibuszt maga kis szemtelen. H. F. Igen! A tordai hasadék gránátsicher. — M. Irénke. Hogy valakinek aranyérme van, nem jelenti azt, hogy aranyos fiú is. H. S. Egyenlőre csak egyetlen módon juthat haza, ha beab-

füroltatja magát ócska anyagként Kabáczy hadnagnyal. N. I. zugsf. Nem közölhető C. B. hadnagy Süd-Tirol. Terve kiviheteilen. Egy külön abtajlungot kellene felállítani a nyilvántartáshoz. R. Bandi. Ön doktor létére nem ösmeri a két új hegyi betegséget: a hempergítisz és talpvágítisz. L. Mariska. Ne tévessze össze az impressziót az impresszióval. Szaritész hadnagy. Szájában van még most is az ize? No csak szopogassa. — Zsurnaliszta. Az ujságitrok atyja bár a mithologia nem szől róla — Cikk-lopsz. L. Z. hpj.

Ebbeli panaszával forduljon fényképészünkhez, hátha ő megkönnyül magán. Huncut. Téved! Nem Hirsplacc, hanem Hilfsplacc következeskép magyarul sem szarvashely, hanem segélyhely. — K. S. Drágafalva. Mi is van hát Vajthó főhadnagy lovával. A közérdek nevében és a regiment reputációja érdekében szót emelünk a lovasítása mellett. De egy darabban kérjük alá a lovat. (Több levelről a jövő számban.)

Hol kapható a

Ludwig-baka?

Budapest: Lampel Róbert és fia könyvkereskedés (Andrássy-ut 21 szám.)

Beregszász: Schwartz dohány-nagyitőzsdé (Piacz-tér)

Besztercebánya: Machold F. könyvnyomda, könyv és papírkereskedés.

Miskolcz: Ferenczi B. könyvkereskedés (Széhenyi-utca)

Munkács: Pannonia könyvnyomda és ujságkiadóhivatal (város-ház épület).

Nyiregyháza: Ferenczi könyvkereskedés. (Városház-épület).

Sárospatak: Főiskolai könyvkereskedés.

Sátoraljaújhely: Löw Mihály ujság-főelárusító.

Szatmárnémeti: Huszár Aladár könyvkereskedés (Deák-tér).

Salgótarján: Friedler téle könyv-és papír üzletben.

Marosvásárhely: Vasuti hírlap-árusító hely.

Kolozsvár: Vasuti hírlap-árusító hely.

Ön talán az egyedüli
a ki még nem fizetett elő a

Borsszem Jankó-

ra, a legkedveltebb és
legötletesebb humoros
hetilapra. Szerkeszti:
MOLNÁR JENŐ dr.
BÉR, GARAY, MAJOR,
VÉRTES stb. rajzolják.

A lövészárkok legmu-
lattatóbb olvasmánya.

Előfizetési ár:

Egész évre 24 kor.
Fél évre 12 kor.

BORSSZEM JANKÓ

kiadóhivatala BUDAPEST
József - tér 13-ik szám.

Nem fog hiányozni

önnek a színház,

ha megrendeli

INCZE SÁNDOR
pompás színházi
hetilapját — a

SZÍNHÁZI ÉLET - et.

A lap előfizetési ára Buda-
pest és vidékére:

Egész évre 14.— K
Fél évre 7.50 K

A Színházi Élet kiadóhi-
vatala Budapest, VII-ik
ker. Erzsébet - körut 24.

Dühöng az egészség a fronton, mert
SULTÁN gyógyvizet iszunk.

Forráskézelőség: EPERJES.

T

Dr. MÜLLER VILMOS kir. tanácsos
TUDÓGYÓGYINTÉZÉSÉ

ÁTRAHÁZA

Fekvő csarnokok. Inhalatórium
Hízó Kurák. Kérjen prospektust.

EMKE KÁVÉHÁZ

Szabadságolt tisztek találkozó helye!

BUDAPEST, VII KER. Esténként BRASSÓI KOZÁK
ERZSÉBET-KÖRUT 2. DANI zenekara hangversenyez

Tábori csomag

DIANA

sósorszesz nélkül

el sem képzelhető.

DIANA

Kereskedelmi
Részvénytársaság
BUDAPEST,
Nádor-utca 6. sz.

Óvás!

Rájöttem, hogy az általam gyártott
„Modiano - Clubspecialité“

szivarkahüvelynek
utánczatai vannak for-

galomban, amelyek ellen
egyedüli védelem a véd-
jegy és aláírásom pontos
megfigyelése.

S. D. Modiano

A védjegy.

Minden katona tudja már, hogy mi a
LYSOFORM